

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2015 рік. Цей переклад було здійснено за підтримки Фондації з прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не є обов'язковим для Суду. Для подальшої інформації дивіться повні примітки щодо авторських прав у кінці цього документа.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2015. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2015. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Інформаційне повідомлення з юриспруденції Суду №186

Червень 2015

Chitos проти Греції - 51637/12

Рішення від 4.6.2015 [секція I]

Стаття 4

Стаття 4-2

Примусова праця

Вимога з боку державного органу до військового лікаря сплатити відшкодування, щоб мати можливість достроково вийти у відставку, незважаючи на судову постанову про призупинення цієї сплати: *порушення*

Факти – Заявник отримав спеціальність військового лікаря і для цього, відповідно до чинного законодавства, уклав контракт на проходження військової служби на строк, що втричі перевищував тривалість навчання, тобто на вісімнадцять років. Потім він за рахунок армії отримав спеціальність анестезіолога, що продовжило його контракт ще на п'ять років. Після того, як він вийшов у відставку, було обчислено, що він має служити у збройних силах ще приблизно дев'ять років і чотири місяці або сплатити державі відшкодування у розмірі близько 107 000 EUR. Пленум Господарського суду наклав тимчасову заборону на виконання цього рішення. Позов про скасування даного рішення було залишено без задоволення, і заявник подав касаційну скаргу. Проте податковий центр вимагав від заявника сплатити суму, до якої було додано приблизно 2 500 EUR різних нарахунків. У жовтні 2009 року постанову про тимчасову заборону на виконання даного рішення було залишено в силі. У травні 2010 року заявнику повідомили, що на нього накладено штрафні відсотки, і тому до 31 травня він мав сплатити приблизно 112 000 EUR. У вказаний строк заявник сплатив цю суму.

У грудні 2011 року Пленум Господарського суду частково задовольнив касаційну скаргу заявника і передав справу на розгляд до іншої палати. У грудні 2013 року суд вирішив, що п'ять років, протягом яких заявник здобував спеціальність, мали бути включені до загального строку несення військової служби, і тому обсяг відшкодування було зменшено приблизно до 50 000 EUR. Після цього держава повернула заявникові близько 60 000 EUR.

Право – стаття 4 § 2

а) *Обсяг справи* – Параграф 3 b) статті 4 Конвенції каже, що будь-яка робота військового характеру не вважається примусовою чи обов'язковою працею. Відповідно до змісту чинних міжнародно-правових актів і параграфу 3 b) статті 4 Конвенції в цілому, Суд робить висновок, що параграф 3 b) статті 4 не стосується праці професійних військових *.

б) *Дотримання статті 4 § 2* – Заявник не міг не знати про зобов'язання служити у збройних силах певну кількість років після отримання диплому, завдяки чому отримав безкоштовну освіту, протягом навчання отримував платню і соціальне утримання професійного військового.

Обчислення строку контракту офіцерів, які отримали освіту коштом армії, і умови розірвання цього контракту належать до можливості розсуду держави. Турбота держави про повернення коштів, вкладених у навчання офіцерів і військових медиків, а також достатнє забезпечення протягом належного строку відповідно до їхніх потреб, виправдовують заборону розривати контракт протягом певного строку і встановлення відшкодування витрат, яких зазнала держава протягом років навчання.

Зобов'язання військових лікарів, які бажають піти у відставку до завершення контракту, сплатити державі певну суму на відшкодування витрат, яких вона зазнала для їх навчання, цілком виправдовується перевагами, яких не мають цивільні студенти медицини, в тому числі забезпеченням працевлаштуванням і отриманням платні. Тому сам принцип відкупів років, які залишається відслужити, не становить проблеми з огляду на принцип пропорційності.

Тому під час виходу у відставку заявнику повідомили, що він має сплатити державі відшкодування у розмірі приблизно 107 000 EUR за роки, які йому залишилось відслужити. Водночас Господарський суд зменшив розмір відшкодування на користь держави до 50 000 EUR. Ця сума не може вважатись нерозумною, оскільки становить менше, ніж дві треті від суми, яку він отримав протягом строку, що є предметом спору. До того ж, Господарські суди призупинили виконання рішення, постановленого збройними силами.

Проте у травні 2010 року податковий відділ Міністерства фінансів зобов'язав заявника сплатити належну суму, вже збільшену на розмір штрафних відсотків у обсязі 13 %. Якби він не погодився сплатити усю суму, то вона б ще збільшилася через час, необхідний Господарському суду для ухвалення рішення.

Водночас рішення від травня 2007 року не передбачало сплату боргу у кілька виплат, хоча законом така можливість була передбачена.

З огляду на ці обставини заявник мав діяти під примусом. Державні органи не взяли до уваги два судові рішення, котрі були для них обов'язковими, і наполягли на виконанні первинного рішення від травня 2007 року, у якому зазначалось, що сплата боргу не може бути призупинена провадженням, яке порушив заявник. Зобов'язавши заявника негайно сплатити суму у розмірі приблизно 110 000 EUR збільшену до приблизно 112 000 EUR через штрафні відсотки, податкові органи створили для заявника непропорційний тягар.

Висновок: порушення (одноголосно).

Стаття 41: 5 000 EUR на відшкодування моральної шкоди; прохання про відшкодування матеріальної шкоди відхилене.

* Див., *a contrario*, W., X., Y. і Z. проти Сполученого Королівства, [3435/67](#), рішення Комісії від 19 липня 1968 року.

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини
Це резюме, підготовлене Секретаріатом, не є обов'язковим для Суду.

Посилання на [Інформаційні повідомлення з юриспруденції](#)

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2015 рік.

Офіційними мовами Європейського суду з прав людини є англійська і французька. Цей переклад було здійснено за підтримки Фондації з прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не є обов'язковим для Суду, і Суд не несе жодної відповідальності за його якість. Його можна завантажити із бази даних юриспруденції Європейського суду з прав людини HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) або з будь-якої іншої бази даних, котрим Суд передав його. Його можна відтворювати з некомерційною метою, за умови цитування повної назви справи, наведеної примітки щодо авторських прав і посилання на Фондацію з прав людини. Якщо є намір використати будь-яку частину перекладу з комерційною метою, звертайтеся, будь ласка, за адресою publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2015.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2015.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int